

Kerk en theoloog

Aan de Protestantse Theologische Universiteit in Amsterdam en Groningen worden predikanten opgeleid. Wie geven daar les? Wat is hun specialisme? En hoe staan ze in de kerk? Een serie interviews, deze maand met: dr. Klaas Spronk, hoogleraar Oude Testament.

'Geïnspireerd door het Oude Testament'

'Het mooiste van oudtestamentisch onderzoek is dat je de inspiratie ontdekt van de schrijvers van de bijbelboeken', zegt dr. Klaas Spronk (56), hoogleraar Oude Testament aan de Protestantse Theologische Universiteit. Zijn weblog heet dan ook *Het Oude Testament als bron van inspiratie*.

'Mijn keuze voor het Oude Testament kwam door de inspirerende lessen Hebreeuws van prof. dr J.C. de Moor in mijn eerste jaar als student in Kampen. In 1986 was hij ook mijn promotor.' Over het bestuderen van het Oude Testament zegt Spronk 'dat de tekst zichzelf moet kunnen bewijzen in de zin van: Nu snap ik wat de schrijver bewogen heeft. Zo kom je bij de bron van inspiratie. Theologie is belangrijk met het oog op de vraag waar wij onze inspiratie vandaan halen. Daar heb je de bijbel voor nodig.'

Verbinding

'Mijn specialisme is de godsdiensthistorische kant. In mijn proefschrift behandel ik voorstellingen over het leven na de dood. De Egyptenaren wisten precies hoe het na de dood zou gaan. Het Oude Testament is daar heel terughoudend in. Je hebt niet meer nodig dan te geloven dat God er voor jou wil zijn en blijven.

Ik ben (gereformeerd) predikant geweest in Monnickendam en Culemborg en geestelijk verzorger in een verpleeghuis. Je bent dan voortdurend bezig de verbinding te leggen tussen de kerk en de wereld daarbuiten. Binnen de PthU gaat het daar ook over en dan toegespitst op de relatie tussen geloof en wetenschap.

Bijbelgebruik

Als adviseur van de synode viel me op dat in allerlei rapporten de bijbel er tamelijk obligaat bij wordt gehaald. Daarna gaat men over tot de orde van de dag. Ik zie het als mijn taak om de bijbel beter tot zijn recht te laten komen.

Bij een vergelijking van het pro-Palestijnse Kairodocument en de als reactie daarop geschreven brochure *Onopgeefbaar Verbonden* viel me op dat hoe extremer de standpunten zijn, hoe meer de bijbel wordt geciteerd, maar altijd als bevestiging van het eigen standpunt. We zouden de bijbel meer de kans moeten geven om ons juist tegen te spreken en zo op andere gedachten te brengen.

Een mooi voorbeeld daarvan vind ik het verhaal over de verspieters in Jozua 2. De eerste persoon die ze tegenkomen, is een hoer maar heel gelovig. Dat geeft een onverwacht positief beeld van de vijand. Even later is er sprake van Achan, uit de vooraanstaande stam van Juda, die juist erg tegen valt. Zo transformeert de bijbel het beeld van vriend en vijand. In mijn onderzoek besteed ik veel aandacht aan de geschiedenis van de uitleg en aan de invloed van de context op de bijbel-

Foto: Herman Stöver Fotografie

lezer. Afhankelijk van het land waar je woont en de traditie waarin je staat, leg je de tekst uit.

Kerkdienst

Ik ga vaak voor in kerkdiensten. In de voorbereiding op mijn preek kan ik soms dankbaar gebruik maken van de doorde-weekse colleges waarin ik studenten hoop te kunnen bijbrengen hoe je wetenschappelijk verantwoord de preek kunt voorbereiden binnen de schaarse tijd van een predikant. Ik vind de belangstelling voor bijbelvertalingen in Nederland geweldig. Tijdens de bespreking van de NBV op de synode heb ik erop gewezen dat geen enkele vertaling ideaal of heilig is, de Statenvertaling niet en de NBV ook niet. Een vertaling moet heldere uitgangspunten hebben. We mogen ook niet vergeten dat de bijbel uit een heel andere tijd en een heel andere wereld afkomstig is. Elke vertaling heeft vertolkers nodig die weet hebben van de grondtekst.'

Dirk Visser

freelance journalist

Weblog van prof. Klaas Spronk: kspronk.wordpress.com